Muistio

Työelämä
Suvi Lahti-Leeve

20.5.2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työturvallisuuslain muuttamiseksi (HE 80/2021 vp)

Hallituksen esityksen tavoitteena on vähentää työajan ulkopuolella tapahtuvasta matkustamisesta ja yötyöstä työntekijöille aiheutuvaa haitallista kuormitusta ja terveydellisiä haittoja.

Työajan ulkopuolella tapahtuvan matkustamisen huomioiminen työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa

Esitetty muutos lisätä työajan ulkopuolella tapahtuva työhön liittyvä matkustaminen yhdeksi huomioon otettavaksi seikaksi työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa täsmentäisi ja selkeyttäisi säännöksen soveltamista.

Esityksellä voidaan toteuttaa todettuja tavoitteita vähentää työajan ulkopuolella tapahtuvan matkustamisen työntekijän terveydelle mahdollisesti aiheuttamia haittoja.

Yötyö

Yötyötä tekevälle työntekijälle olisi ehdotuksen mukaan tarvittaessa järjestettävä mahdollisuus työtehtävien vaihtamiseen tai päivätyöhön siirtymiseen, jos se olisi tarpeellista terveydelle aiheutuvan vaaran torjumiseksi.

Työntekijällä ei olisi ehdotonta oikeutta siirtyä päivätyöhön tai vaihtaa työtehtäviä. Mahdollisuuteen järjestää yötyötä tekevälle muuta työtä vaikuttavat muun muassa työpaikan koko, toiminnan järjestelyt, työntekijöiden lukumäärä sekä tarjolla olevat työtehtävät. Myös muutosten vaikutuksilla muiden työntekijöiden työvuorojärjestelyihin on merkitystä.

Jos työtehtävien vaihtaminen tai siirtyminen päivätyöhön ei olisi mahdollista, työnantajan tulisi selvittää, voidaanko työn kuormitustekijöitä vähentää muilla toimenpiteillä.

Tilanteessa, jossa työntekijän pyyntöä työtehtävien muuttamisesta tai siirtymisestä päivätyöhön ei voitaisi toteuttaa, työnantajan tulisi selvittää työntekijälle syitä, miksi muutos ei ole mahdollinen. Selvitys tulisi antaa työntekijälle hänen pyynnöstään. Selvitys voisi esityksen mukaan olla myös suullinen. On tärkeää, että selvitys voitaisiin antaa vapaamuotoisesti. Tämä voisi todennäköisesti lisätä työaikajärjestelyihin liittyvää vuoropuhelua, millä voisi puolestaan olla positiivinen vaikutus työhyvinvointiin ja työn tuottavuuteen. Muotovaatimukseen sidottu velvoite lisäisi yritysten hallinnollista taakkaa.

Työnantajalle ehdotetulla velvollisuudella selvittää yötyön kuormitustekijöiden vähentämistä muilla mahdollisilla toimenpiteillä voitaisiin

osaltaan lisätä työssä jaksamista. Muita toimenpiteitä voisivat olla esimerkiksi ergonomisen työvuorosuunnittelun periaatteiden hyödyntäminen ja neuvonnan antaminen työntekijän mahdollisuuksista omalla toiminnallaan vaikuttaa yötyön mahdollisten haittojen ehkäisyyn.

Esitettyjen muutosten tavoitteena on parantaa yötyötä tekevien työntekijöiden mahdollisuuksia työskennellä pidempään työkykyisenä, pysyä työmarkkinoiden käytettävissä sekä ehkäistä yötyöstä aiheutuvaa terveysvaaraa.

Esitetyt säädösmuutokset ovat tarkoituksenmukaisia. Eduskunnan tulee hyväksyä tämä hallituksen lakiesitys esitetyssä muodossa.

Lisätiedot: Asiantuntija Suvi Lahti-Leeve
suvi.lahti-leeve@ek.fi
puh. 044 750 7746